

Asia: VN/25123/2024

Kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskeva suunnitelma

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta lausua kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskevasta suunnitelmasta. Selvityksessä käydään läpi ennallistamisasetuksen tausta, valmisteluprosessi ja aikataulu sekä arvioidaan asetuksen mahdolliset vaikutukset ympäristöön, talouteen ja yhteiskunnallisiin rakenteisiin. SOVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi ja ympäristöselostus ovat tärkeä osa ennallistamissuunnitelmaa. Kattava tietoon pohjautuva skenaariotarkastelu eri toimenpiteiden ja ohjauskeinojen vertailuksi on tärkeää, jotta resurssit saadaan kohdennettua kustannustehokkaasti ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys huomioiden.

Ajantasaiseen tietopohjaan perustuva lähtö- ja tavoitetilän määrittely on tärkeää ennallistamisasetuksen huolellisen toimeenpanon kannalta ja suurimman luontohyödyn saavuttamiseksi. Toimenpiteiden suorat ja välilliset hyödyt sekä haitat tulee tunnistaa ja arvioida kokonaisvaltaisesti, jonka takia teemaryhmien välinen yhteistyö on tärkeää. Korostamme sidosryhmien laajaa osallistamista jo ympäristöarvioinnin ja -selostuksen laatimisen aikana ennallistamistyön hyväksyttävyyden lisäämiseksi ja motivaation varmistamiseksi, mikä auttaa tavoitteiden saavuttamisessa. Alueellinen arviointi ja raportointi, joka ottaa huomioon paikalliset erityispiirteet, auttaa näkemysten yhteensovittamisessa ja lisää sitoutumista toimenpiteisiin.

Bioenergia ry ehdottaa, että SYKE:n kehittämä arviointilomake toimenpiteiden vaikutuksista tulisi sidosryhmien kommentoitavaksi jo arviointi- ja suunnitelmavaiheessa, eikä vasta ympäristösuunnitelman ja -selostuksen valmistuttua. Lisäksi ehdotamme, että laadullisen yhteenvedon lisäksi talousvaikutuksista pyrittäisiin jo valmisteluvaiheessa laatimaan myös määrällinen arvio. Tiedostamme tiettyjen vaikutusten määrällisen arvioinnin haasteen, mutta tunnistaaksemme kansantaloudelle merkittävimmät toimenpiteet ja suunnitelman hyväksyttävyyden parantamiseksi, on määrällinen tarkastelu laadullisen tarkastelun lisäksi olennaista.

On tärkeää, että monihyötyisyys otetaan huomioon ja tavoitteita yhteensovitetaan. Ennallistamisasetuksen synergiat ja ristiriidat muiden luonnon tilan parantamiseen tähtäävien ohjelmien (mm. kansallinen biodiversiteettistrategia, metsästrategia 2035) ja muiden keskeisten suunnitelmien ja strategioiden (mm. maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma lisätoimineen, keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma, energia- ja ilmastostrategia, teollisuuspoliittinen strategia) kanssa on otettava huomioon ja luonnontilan parantaminen on yhteensovitettava elinkeinotoiminnan edellytyksien kanssa. Vaikutukset eri sektorien toimintaympäristöön ja kilpailukykyyn sekä saatavuuden kehitys, erityisesti huoltovarmuuden kannalta tärkeillä aloilla, on arvioitava huolellisesti. Korostamme myös suunnitelmassa esitettyjen toimien tekemättömyydestä pitkällä aikavälillä aiheutuvien haittojen arvioimisen tärkeyttä. Lisäksi politiikan johdonmukaisuus, erityisesti tukijärjestelmän osalta, on huomioitava, jotta toteutettavien toimenpiteiden vaikuttavuus ja kustannustehokkuus ovat mahdollisimman hyviä. Tukijärjestelmän lisäksi luonnonarvomarkkinoita tulisi kehittää, jotta toimenpiteiden rahoitus ei olisi yksistään tukijärjestelmän ja maanomistajien vastuulla.

Ennallistamistavoitteet ovat laajoja pinta-alaltaan ja koskevat Suomen luonnonvaroja. Toimenpiteet voivat vaikuttaa kotimaiseen tuotantoon, esim. metsätalous ja ruoantuotanto, joten on olennaista arvioida vaikutusten mahdollista leviämistä kansallisten rajojen ulkopuolelle. Esimerkiksi hakkuiden rajoitus Suomessa voi lisätä hakkuita jossain muussa valtiossa (hakkuuvuoto). Ilmiön merkitystä Suomelle tulee arvioida monesta eri näkökulmasta.

Vilkki Christa
Bioenergia ry